Kniha: Deset malých černoušků (Agatha Christie)

Předmět: Český jazyk – rozbor díla

Přidal(a): Anna

Agatha Christie

- Anglická dramatička a prozaička.
- Studovala hudbu v Paříži, bohužel se kvůli stydlivosti nikam hudebně nedostala, navíc i její hlas nebyl na vysoké úrovni.
- Během 1. a 2. světové války pracovala jako dobrovolnice v lékárnách, díky čemuž znala léky a jedy, což využila i ve svých dílech.
- Zajímala se o historii a milovala cestování.
- Byla dvakrát vdaná a měla jednu dceru.
- Jedná se o druhého nejprodávanějšího autora všech dob (po Williamu Shakespearovi).

Další díla:

- Vražda v Orient expresu
- Smrt na Nile
- Zásada na zámku Styles
- Vražda na faře
- Záhadný pan Quin
- Třináct záhad
- Smrtonoš

Literárně historický kontext

Obecně kulturní kontext:

Světová literatura poloviny 20. století

- Příměří mezi válkami, rozšiřování fašismu, řada revolucí.
- Světová válka se odrazila v tvorbě autorů, převažují realistické autobiografické zážitky z války, vlastenecké prvky, zachycení psychických proměn hrdinů, pacifismus.
- Prolínání časových a významových rovin, konfrontace vnitřního světa autora s okolím, experimentace, prvky absurdity, válečné zážitky.
- Ve Velké Británii se v této době vytvořila literární skupina „Rozhněvaní mladí muži“. Jednalo se o nezávislé autory, kteří měli silně levicové názory, kritizovali konzumní společnost, zvyklost a společenské konverce. Golding s touto skupinou ale nesympatizoval.

Další spisovatelé:

- Antoine de Saint-Exupéry
- Erich Maria Remarque
- Romain Rolland
- William Golding
- Ernest Hemingway
- John Steinbeck
- Francis Scott Fitzgerald

Rozbor díla: Deset malých černoušků

Téma:

- Vzbudit u čtenářů napětí, touhu po poznání a zmást je. Není vše tak, jak se na první pohled může zdát. Otázka spravedlnosti a její dosažení.

Motivy:

- Vražda, symbolismus, báseň, spravedlnost, tajemství, minulost, vina, trest.

Literární druh:

- Epika (*na rozdíl od lyriky zachycuje děj*)

Literární žánr:

- Detektivní román *(rozsáhlý epický žánr)*

Literární forma:

- Próza (*text psaný do odstavců a kapitol*)

Kompozice:

- Chronologický děj
- Rozdělení do kapitol
- Er-forma

Postavy:

- **Lawrenc Wargrave** – Soudce. Během výkonu své funkce odsoudil nevinného člověka k trestu smrti. Je tajemným vrahem, který postupně usmrtí všechny další návštěvníky

ostrova. Chce dosáhnout spravedlnosti tím, že zabije vrahy. Sám předstírá, že byl také zabit, aby ostatní nepojali podezření, že právě on je tím záhadným vrahem. Je vážně nemocný. Po dokonání svého činu spáchá sebevraždu.

- **Vera Claythornová** – Učitelka, poté pracovala jako vychovatelka. Provinila se smrtí malého chlapce, kterého měla hlídat, ale on se utopil. Ve skutečnosti ho nezachránila před utopením schválně, protože chtěla dopřát svému milenci a příbuznému dítěte velké dědictví. Ten však malého chlapce měl rád a je nešťastný, že chlapce nechala zemřít. Je zabita jako poslední.
- **Philip Lombard** – Kapitán. Stojí za smrtí 21 afrických domorodců. Má zbraň, kterou je však nakonec zabit on sám.
- **Emily Brentová** – Starší dáma. Je bohatá, zvyklá poroučet a rozhodovat. Měla služebnou, které se ujala, ale poté ji vyhnala z domu, když se dozvěděla o jejím těhotenství. Služebná poté spáchala sebevraždu.
- **Edward Armstrong** – Lékař. Opilý operoval pacientku, která kvůli jeho špatné práci zemřela.
- **Thomas Rogers** – Sluha. Je tichý a uzavřený. Stojí za smrtí své původní paní.
- **Ethel Rogersová** – Služebná. Společně s Thomasem slouží ostatním návštěvníkům ostrova.
- **John Macathur** – Generál. Nechal poslat do války milence své manželky, který v bojích zemřel. Je smířený se smrtí a nebrání se jí.
- **Tony Marston** – Mladý muž. Je pohledný a má vysoké sebevědomí. Má rád rychlou jízdu v autě. Během jedné jízdy přejede 2 děti.
- **William Blore** – Detektiv. Křivě svědčil proti bankovnímu lupiči.

Časoprostor:

- Opuštěný ostrov poblíž anglického pobřeží
- léta 20. století

Jazykové prostředky:

- Spisovný jazyk
- Hovorové výrazy (mladej, slušnej)
- Obdobné výrazy (kyanid draselný)
- Přirovnání (čmuchá jako pes)

- Symbolismus (černoušci z básničky jsou návštěvníci)
- Personifikace (*věci a abstraktní pojmy získávají lidské vlastnosti a jednání – déšť bubnuje*)

Děj:

Osm naprosto rozdílných lidí přijedou z různých důvodů do domu manželů Namyových. V domě se však nachází pouze služební Rogersovi. Během prvního večera si přítomní poslechnou tajemnou nahrávku, ve které jsou všichni obviněni z vraždy, kterou každý z hostů spáchal.

Lidé postupně umírají, všechny smrti se dějí podle básničky O deseti černoušcích. Když na ostrov dorazí policie, nikdo nežije. Neví si proto rady, kdo vraždy spáchal.

Po čase kapitán lodi najde láhev s dopisem, který napsal soudce Wargrave. Přiznává se ke všem vraždám, které činil s cílem dosáhnout spravedlnosti, navíc ho zabíjení i těšilo.